Ч. 62. Четвер 18 (31) марта 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Российско-японьска війна.

Вже добігає другий місяць, від коли розпочала ся российско-японьска війна, тому й не від річи буде придивити ся тепер, як стоять діла на поли сеї війни.

Здає ся, як колиб по послідн'м атаку Японців на Порт-Артур в ночи з 26 на 27 марта закінчила ся перша часть воєнної акциї на мори, і то закінчила ся в некористь Японців. Японцям, що з такою бравурою розпочали війну нічним атаком в 8 на 9 лютого на Порт-Артур і стоячу там в пристани российску фльоту, не удало ся зробити сю фльоту таки зовсім нешкідливою. Они лиш розбили доси або значно ушкодили 12 российских кораблів, рахуючи вже до того й торпедовець „Сильний", на котрім підчас послідного атаку японьский ґранат розбив машину, але часть российскої фльоти позістала все таки ще здібна до дальшої борби. Крім того владивостоцка ескадра єсть ще ненарушена. Одно, що лиш удало ся Японцям, то свобідний перевіз війска до Кореї і тут, взглядно в Манджуриї буде рішати ся судьба одної або другої з воюючих сторін.

О якійсь важнійшій акциї на мори або від сторони моря майже вже не можна сподівати ся. Від сторони моря Японці не возьмуть кріпости Порт-Артура; могли би то зробити, але хиба лиш дуже значними силами від сторони цілеччини, але раз то не придало би ся а відтак і мусїли би висадити своє війско десь на півострові Ліяотунґ, що тепер єсть майже річ неможлива, бо Росияни забезпечились вже добре від сторони побереж.

Від коли намістника Алексїєва перенесено до Мукдена і адмірал Штарк дістав задля „слабого здоровля" відпустку а за то адмірал Макаров став самостійним верховним командантом всеї фльоти на Тихім Океанї, повіяло в российскій воєнній маринарцї иньшим духом. Российскі кораблї пускають ся вже й на ширше море і бодай старають ся розвідати ся про рухи ворожої фльоти. Сими днями виділи їх вже в заливі Чілї, де они очевидно хотїли провірити, чи японьска фльота не задумує ескортувати сухопутне війско до Нючванґу, щоби звідтам зайти Росиян з заду. Росияни завчасу добачили сю небезпечність. Намістник Алексїєв повідомив вечером дня 28 с. м. консулїв і чужих підданих, що Нючванґ знаходить ся тепер у воєннім станї і що всї без виїмку мусять тому піддати ся. Росияни укріпили се місто сильними фортами, а ще більше єго порт Інкав, де усте ріки Ліяуго заложили підводними мінами. Могло би ще лиш бути, що Японцї старались би висадити своє війско па беріг коло Шангаіквам, але поки що не видко, щоби на се заносило ся.

Дуже важна річ, що мобілїзация всхідно-сибірской российскої армії відбула ся зовсїм спокійно і правильно без ніякого опізненя. Российска сухопутна армія числить тепер 181.000 мужа з 564 пушками, а головна єї кватира знаходить ся тепер в Ліаоянґ, куди вже приїхав начальний єї вожд ґен. Куропаткін. Так настала в головній команді войска і маринарки велика зміна: намістник Алексїєв мусїв здати верховну свою власть войскову двом самостійним командантам і в єго руках спочиває тепер лиш власть чисто адміністрацийна, а цар зробив єму ще й той вигляд, що він буде може мусїв перенести ся ще дальше в глубину краю, може до Харбіна (а може на постійне й до Петербурга?). В Ліаоянґ стоїть, як здає ся, головна российска сила, а друга армія внсунена над ріку Ялю, де укріпила ся головно коло Антунґа на манджурскій і коло Віджу на корейскій стороні. Против сеї армії посувають ся тепер японьскі войска.

Про рухи японьскої армії можна лиш дуже мало знати, але о скілько о тім доносять российскі звіти войскові, то можна здогадувати ся, що Японцї уставили доси дві армії: операцийною точкою одної єсть місто Пенян (Пенґянґ), другої Ґензан. Они привозять тепер своє войско до Чінампо і звідси через Пенян висилають єго дальше до Анджу, а звідси знов ідуть войска на всхідну північ до міст Узан

35)

Слїди їздця.

(Повість з англійского).

(Дальше).

XII.

Промінь сьвітла.

Слабий крик був одинокою ознакою болю, який добув ся із зраненого серця Валлї. Она всьо чула — і послідні слова Норберта.

„Не було би на таків подружю благословеня Божого!" — То був лиш відгомін ще страшнійших слів, які він виповів на своїй постели, коли лежав недужий. — „Дочка убийника і син убитого!" Аж надто добре відчула она значінє тих слів, хоч они, здавало ся, були висказані в горячцї. Згадка на них затроювала їй житє. Єї отець був підозріний о скритоубийство. Норберт, котрого она уважала за одного з найрозумнійших людий, прийшов до того заключеня. І коли она перейшла в гадцї історию свого житя за послідних шість місяців, пізнала, як богато обставин оправдує таке підозрінє. Незрозумілий опір, який єї отець ставив стараням Норберта о єї руку в першім ряді; відтак ще менше зрозуміле зірване заручин; єго понурий настрій, пропасть, яка між ними повстала. Всьо то гризло єї від часу, як відвідала Норберта в часї єго недуги, а тепер прийшло до того ще й то оповіданє з минувшини і сьвідомість, що єї мати в послідній хвили свого житя обжалувала вітця о убийство Вальтера Блека.

Коли увійшов Артур Гальдімонд, Норберт встав. — Відвідаю вас завтра, пані Ґрін — сказав він — коли можу для вас що зробити — — —

— Дякую вам, пане, менї дуже добре. Навіть колиб я була княгинею, не могли би мене лїпше доглядати. Панна Блек і панна Андінїян старають ся о ласощі, пан Гальдімонд прочитує менї деколи і тим дуже мене скріпляє на души.

Норберт відвідав пастора зараз, коли той прибув до Остордж, однако від того часу они рідко стрічали ся. Так як мав все час являти ся в Шпрінґфільдї, так з другої сторони був задно занятий, коли розходило ся о те, щоби приймити запрошенє на чай до Тевґлї Манор. Клементина, що пристрастно любила гру в теніс, брала собі то дуже до серця.

— Ми видко для пана Гальдімонда за малї — говорила звичайно — наш рід нешляхотский.

Гальдімонд привитав ся з Норбертом, заки той вийшов. Відтак сїв побіч ліжка недужої. Не дозволив їй нічого більше говорити, подав їй лїмонаду і почав глядати в сьвятім письмі відповідного уступу, аби єго відчитати, коли з сусїдної комнати доніс ся до него тихий плач.

— Що то? — спитав він, відкладаючи книжку. — Чи котра дитина слаба? Чей не моя люба Мария?

— Датина? Що то було? Хтось плаче — сказала недужа і сіла в ліжку. — Гадаєте, що стало ся щось.

— Не лякайте ся — сказав Гальдімонд. — То щось маловажного; зараз погляну.

Вийшов до сусїдної комнати. Валлї клячала коло ліжка Мариї, укрила лице в подушку і трясла ся на цілім тїлї від судорожного плачу. Артур Гальдімонд кликнув сейчас до недужої:

— Нічого не стало ся, пані Ґрін; дїтям нічого не бракує. — І замкнув за собою двері. Відтак прикляк на одно колїно побіч Валлї і поклав їй руку на плече.

— Що стало ся, Валентино? Ради Бога, скажіть менї! — питав зворушений.

Ще ніколи не називав він єї по імени, але в тій хвили оно само насунулось єму на уста.

— Що вас так страшно засмутило? Валентино, говоріть! — просив ще раз.

— Всьо; ціле моє житє — плакала она. — Не старайте ся потїшати мене. Менї не можна помогти.

— Всеж таки я завдам собі труду вас потїшити. Я не вірю, аби вам не можна було помогти. На сьвітї нема безнадійного смутку. В найгіршім случаю навіть лишає ся нам надія на лїпше позагробове житє.

— Так, але оно за далеко від нас — відповіла Валлї з огірченем — ми всї хочемо, аби нам було тут лїпше. Але мого нещастя не вилїчить нї сей нї той сьвіт. Для мене вже нема надії — ніякої нема.

і Канґе. Се послїдне місто лежить на яких 50 кільометрів далеко від ріки Ялю. Тут сходять ся два головні гостинцї: один, що іде з Пеняну через Анджу і Унзан, а другий, що виходить з Ґензану та іде високими горами через Чанґджун. Ся послїдна дорога єсть дуже трудна, бо треба переходити високо положеними передолинами (вивозами) в горах. Здаєсь, що то о однім відділї сеї другої армії була бесїда в послїдних вістях, о котрім було сказано, що 8000 Японцїв з пушками перейшло через високі гори і дістало ся аж до місцевости Янґтав і що туди відійшло з російскої сторони кілька сотень козаків, щоби спинити дальший похід. Де тота місцевість, з наших недокладних карт годі знати; може то місто Пекдонґ, положене близько ріки Ялю?

На всякий случай можна із всїх дотепершних вістий о рухах японьского войска здогадувати ся, що Японцї хотять з двох сторін рівночасно заатакувати російскі позиції над рікою Ялю. Здає ся, як коли-б Японцї коло Анджу спинили свій похід до Віджу лиш для того, щоби друга армія десь мабуть коло Канґе мала час зібрати ся. Скоро тота вже там стане, Японцї будуть старати ся заатакувати Віджу, щоби тим способом дати другій армії можність перейти через Ялю і взяти російскі позиції коло Віджу і Антунґа з заду. Чи такий єсть плян, чи иньший, се повинно би вже показати ся в найблизших днях. Коли же Японцї вже тепер не зважать ся на якийсь рішучий крок, то пізнїйше буде вже за пізно, бо головна армія російска в Ліаоянґ чей не буде тепер стояти дармо, коли серед неї єсть вже головний вожд в особі ґен. Куропаткіна.

Як би й не було, а всї дотепершні вісти кажуть здогадувати, що вже в найблизшім часї прийде над рікою Ялю до першої, великої битви, котра може й буде рішати о дальшім ходї війни.

Новинки.

Львів дня 30-го марта 1904.

— **Іменованя.** П. Міністер скарбу іменував евіденцийними ґеометрами II кл. в XI кл. ранґи: Мих. Сімона, Йос. Мозера, Каз. Обертиньского, Ів. Ґебля, Авр. Марґулеса, Стан. Хмелевского і Мих. Кисїля. — Львівский висший краєвий суд іменував судового авскультанта у Відни дра Юл. Вяч. Ґавроньского авскультантом округа львівского висшого краєвого суду. — П. Намістник іменував асистентів санїтарних дра Макс. Мослера і дра Романа Серковского санїтарними концепістами.

— **Перенесеня.** П. Намістник перенїс старшого лїкаря повітового дра Ореста Литвиновича з Товмача до Теребовлї і санїтарних концепістів: дра Романа Малачиньского з Старого Самбора до Товмача, а дра Теодора Соневицкого з Борщева до Старого Самбора. — Львівский ц. к. висший суд краєвий перенїс судових канцелїстів Евст. Крохмалюка з Радехова до Вишнївчика і Германа Ре з Вишнївчика до Радехова.

— **Новоіменований епископ** о. др. Хомишин відбирає від часу свого іменованя численні ґратуляциї від ріжних осіб. Так між иншими складали дрови Хомишину особисто желаня Впреосьв. митрополит Шептицкий і Преосьв. епископ перемиский Чехович. В недїлю дня 27 с. м. прибула до Львова депутация руских горожан міста Станиславова, яко владичої столицї, щоби представити ся свому епископови-номінатови та побажати єму успіхів на новім становищи. В склад депутациї входили також відпоручники всїх руских товариств та інституций.

— **Вісти з львівскої архіепархії.** О. Мирон Корнтко одержав канонїчну інституцию на Ляшки корол., о. Волод. Левицкий назначений завідателем в Рогатинї. — Правительство признало дотацию для приватних сотрудників в Сасові і Коропци. — Презенти отримали: оо. Зиновій Перфецкий на Іванчани, Петро Нижанковский на Бротківцї, Ярослав Гургула на Томашівцї, Ілярий Гучковский на Скнилів і Северин Яминьский на Довге коло Стрия. — О. Ал. Пеленьский візваний до канонїчної інституциї на Хоросно.

— **Сїльский листонос.** З днем 1 цьвітня с. р. заводить Дирекция почт і телеґрафів при почтовім урядї в Луцї службу сїльского листоноса для місцевостий Балина і Тагари.

— **Сьвяточні феріï** для шкільної молодежи розпочали ся вчера, дня 29 марта о годинї 1-ій в полудне і будуть тревати 16 днїв, т. є. до 14 цьвітня.

— **Від Долини** пишуть нам: Дня 27 с. м. відбули ся загальні збори читальнї в Надїєві. Давних членів єсть 56, а нових приступило 26 з оплатою. Участників було над 200 осіб. До видїлу вступили: о. Гнат Слободян яко голова, Михайло Слїпак заст. голови, Василь Олїйник касиєр, Гринь Басараб бібліотекар, Гнат Олїйник секретар. О. Гнат Слободян красноріччивою промовою загрів присутних до Читальнї. Закінчено піснями „Ще не вмерла Україна“ і „Многая лїта“. Красно промавляв Михайло Слїпак і Гнат Зубрей.

— **Заблукачого хлопця** пятилїтного, що має називати ся Марко Хамелїй, задержано оногди на ул. Личаківскій у Львові. Віддано єго поки що в опіку комісаріятови II-ої дїльницї.

— **Зник без слїду.** Дванайцятьлїтний Виктор Рибак, вийшовши оногди з дому родичів у Львові, пропав без слїду. Рибак, чорнявий хлопець о смаглявім лици, був одїтий в довгий чорний плащ, чоботи з холявами і сиву баранкову шапку.

— **Велика буря** — як донесли телеграми — лютила ся сими днями на острові Реунїон в Африцї і наробила множество шкід. Столиця острова Ст. Денї зрівнана майже з землею. Між населенем велика нужда. Убитих єсть звиш 100 осіб, а шкоди в плянтациях і будинках виносять звиш 20 міліонів франків.

— **Примір до наслїдування.** Ческа skolska matice мала в 1903 р. приходу 575.495 К. Товариство удержує 47 шкілок для малих дїтий, 51 народних шкіл і 3 середні школи.

— **Конкурси** оголосили: Повітовий видїл в Чорткові на посаду люстратора громадских кас в повітї. Платня 1600 К і 600 К на обїзди. Подання можна вносити до 15 цьвітня с. р.; — Президия ц. к. Намістництва на посаду повітового лїкаря з платнею VIII кл. ранґи. Подання вносити до 10 цьвітня с. р.

— Того нїколи не увірю — сказав Артур Гальдімонд твердо. — Чя не можете менї щиро і отверто сказати, що вас болить, так як я зробив би супротив вас, коли би мене прибила тяжка журба? Старайте ся бачити в менї в першім рядї сьвященика, а відтак вашого щиро вам відданого приятеля. Що витискає вам сльози? Чи розрив заручин з паном Блеком? Колиб мало бути лиш то — тут голос Гальдімонда трохи задрожав і він поглянув на неї так уважно, немов би хотїв читати на днї єї душі — то вмішане безсторонного приятеля може би й помогло. Може ваш отець згодивсь би на нові заручини.

— Нї, нї — відповіла живо — то не може бути. Що до того, то годимо ся обоє з Норбертом. Ми обоє приймили спокійно нашу розлуку. Дуже важна причина стоїть на перепонї нашому подружю на віки.

— Отже не то єсть причиною вашої розпуки?

— Нї — відповіла она тяжко вітхаючи.

— Слава Богу — сказав Гальдімонд тихо.

— Розлука з Норбертом була для мене раною — але такою, що я могла єї перенести на собі, такою, що з лїтами може була би загоїла ся. Нї, не то мучить мене, то ще не було би найстрашнїйше.

— Ви стаєте для мене загадочні і мучите мене — відповів Гальдімонд. — Я дав би половину мого житя — дав би житє, аби вас потїшити. Обдаруйте мене своїм довірєм, я знаю, як треба поборювати горе і муки. Було би дивно, коли-б я не найшов для вас нїякої помочи. Лиш майте до мене довірє.

— То неможливо — відповіла она прибитим але рішучим голосом. Гальдімонд пізнав з того, що єї постанова невідклична.

— Чому не маю пізнати вашого нещастя?

— Бо не сама я терплю від него. Я можу моє бідне серце хиба перед Господом відкрити. Забудьте на ту хвилю, прошу вас. Ви не можете менї помогти, а могли би хиба наробити нещастя, коли би говорили про мою журбу.

— Аби я о тім говорив? За щож ви мене уважаєте, Валентино? — спитав він з докором.

— Простїть. Я забула, що кожда тайна, яку вам повірює ся в тяжкій хвили, мусить бути для вас сьвятою.

Она підняла ся з землї, отерла сльози і стояла хвилку тихо, блїда і поважна коло вікна. Він підійшов до неї, взяв єї руку і поглянув на то молоде, а від душевного болю вже зріле лице.

— Моє співчутє належить до всїх, що терплять, Валентино — сказав поволи і поважно — хоч би то були лиш німі сотворіня в лїсї або на поли. Але аж надто гірко бачити, що вас пригнїтає журба, якої я не сьмію здогадити. Ваше нещастє близше мене дотикає, як всї инші нещастя на сьвітї. Знаєте о тім? Від коли я вас перший раз побачив, стали ви для мене дорогі. — Справдї менї здаєть ся, що моє серце жиє лише від хвилї, коли я вас увидїв. Скажіть менї, Валлї, чи я не можу нїчого, цїлком нїчого надіяти ся — чи у вас не лишилось для мене нї слїду любови? Нехай би то була лиш найменша іскра того сьвятого огня, я нею вдоволивсь би; я роздув би єго певно до полумїни.

Стояла з опущеними очима і позволила єму докінчити. Ніжний румянець появив ся на єї блїдих лицях, слабий усьміх блукав по легко зачервенених устах. Вкінци підоймила повіки і поглянула на него сумним, зажуреним поглядом.

— Ви добрі супротив мене — промовила тихо. — Вірте в мою вдячність, в поважанє, яке маю для вас. Буду о вас все памятати як о найблагороднїйшім приятелю, якого менї дав Господь. Але не говоріть зі мною нїколи про любов. Погадайте собі, що я стала католичкою і вступила до монастиря. Я нїколи не віддам ся. Та сама причина, що не дозваляє менї віддати ся за Норберта, стоїть на перепонї кождому иншому подружю з моєї сторони.

— А коли би не було тої перепони — коли би вам було вільно заручити ся —

— То я не мала би вільного серця — відповіла. — Погадайте, що я лише що була заручена з Норбертом.

— Але чи він вам все ще так дорогий, як тодї, коли ви мусїли з ним зірвати? — спитав Гальдімонд. — Чи він все ще єсть паном вашого серця?

На лици і чолї Валлї появив ся живий румянець. Она скоро відвернула голову. Рука, яку Артур Гальдімонд держав, тремтїла. Она легко витягнула єї з его долонї.

— Ви не маєте права о то питати! — сказала она і випрямила ся. — Я сказала вам правду. Нїколи не віддам ся. Буду мого дорогого — вітця — доглядати, буду єго вірною товаришкою, доки він жиє — а коли — страчу — єго — то може Господь заопікує ся мною.

В одній хвили щезла цїла єї рішучість; сльози пустились їй з очий, она вибігла з комнати.

— Не ідїть за мною, о, прошу вас, лишіть мене саму! — крикнула до него, вибігаючи в найбільшім зворушеню.

Артур Гальдімонд послухав помимо волї.

— Промінь сьвітла проникає пітьму — сказав до себе. — Хоч як би не була велика єї журба, тут розходить ся не о неї, лише о єї вітця. Буде моєю задачию ту тайну розслїдити і зарадити злому.

Пів години пізнїйше вийшов з самотної хатки повний надії; наглий румянець, що появив ся на лици Валлї, спосіб як она відвернула від него голову, говорили єму, що єї серце в тайнї узнавало нового пана, що Норберт не був там вже самовластним володїтелем.

— З „Труда.“ На численні допити в справі достави крамницям блаватних товарів заявляємо, що при так малах замовленях, які від крамниць одержуємо, не можемо висилати пробок тих товарів. Ми єсьмо однако в можности полагоджувати крамничні замовленя на блаватні товари, наколи замовляючі подадуть нам висоту квоти, на яку товари вислати належить, а ми після сеї квоти уложимо самі колекцию тих товарів і вишлемо. При тім додаємо, що всякі замовленя полагоджуємо тілько за готівку нам прислану або післяплатою. Замовлень нисше 10 метрів одної і тої самої материї не полагоджуємо. — *Дирекция.*

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелізниць державних** оповіщує: З днем 15 марта с. р. отворено поміж стацкями Ст. Ґертравд і Віндішґрец в окрузі ц. к. Дирекциї зелізниць державних в Вілях перестанок особовий „Віндішґрец місто“ для руху особового і пакункового. Білети продає ся в готелю п. Льобе в Віндішґрец. Належитість за пакунки побирає ся в стациї призначення.

— **Ціна збіжа у Львові дня 29 марта:** Ціна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·65 до 8·80; жито 6·50 до 6·75; овес 5·70 до 6·—; ячмінь пашний 5·40 до 5·50; ячмінь броварний 5·75 до 6·—; ріпак 9·15 до 9·40; льнянка —·— до —·—; горох до варення 7·75 до 11·—; вика 5·75 до 6·—; бобик 5·50 до 6·—; гречка —·— до —·—; кукурудза стара 6·25 до 6·50; хміль за 56 кільо 150·— до 165·—; конюшина червона 60·— до 75·—; конюшина біла 60·— до 80·—; конюшина шведска 60·—. до 75·—; тимотка 22·— до 28·—.

Телеґрами.

Будапешт 30 марта. Палата панів ухвалила вчера буджет за 1903 р., предложене в справі тимчасової умови з Хорватиєю і знесене кавций служебових.

Рим 30 марта. В домі Ґарібальдї'го відбули ся збори проживаючих в Італії Альбанців. Вибрано комітет аґітацийний з проґрамою Альбанія для Альбанців. Ґарібальдї'го вибрано президентом.

Рим 30 марта. „Giorn. d'Italia“ заперечує вість подану льондоньскою „Daily Chronicle“ о заговорі якихсь анархістів з Америки на житє папи і каже, що римскі власти поліцийні не знають о тім нічого, мов би якийсь кардинал дістав повідомлене о тім намірі анархістів.

Петербург 30 марта. Кореспондент російскої аґентиї телеґрафічної доносить з Мукдену під вчерашною датою: Після одержаних тут вістий 10.000 Японців переступило ріку Чінґчанґан в північній Кореї. Патрулї неприятеля прибули до Капсан (може Каaксан або Кзаксан, положеного на гостинци з Анджу до Віджу на захід від Ченґджу; місто Капсан лежить дуже далеко від згаданої ріки на північнім всході). В сторонах коло Ченґджу ходить чутка, що 500 Японців вирушило з Ченґджу на північ. Казан обсадила японьска піхота. Японьска кавалерия уникає доси стичжи з козаками. Два Японці намовили корейску компанію в Покдунґан щоби, не впустила Росиян.

Владивосток 30 марта. В заливі Поссієта настав оногди сильний вибух з причини доси невислїдженої. Вчера викинули филї величезного неживого кита. Здогадують ся, що кит попав на підводну міну і она вибухла та розсадила єго. (Також жертва війни!).

Токіо 30 марта. Адмірал Ямамото відчитав в парляменті серед грімких оплесків звіт адмірала Тоґо о шестім атаку на Порт Артур. Згадав о геройскій смерти капітана Гіроеля підчас того атаку. Дальше зазначив Ямамото, що дуже трудно замкнути Порт Артур і що плян той ще не переведено. Від часу приїзду адмірала Макарова віджив воєнний дух в Порт Артурі. Можна сподївати ся, що Росияни виступлять з Порт Артура і заатакують японьску фльоту.

Кобе 30 марта. Звіт адмірала Тоґа про борбу минувшої неділї під Порт-Артуром доносить, що проба замкненя пристанї виконана була серед граду російских куль. Тоґо признає з жалем, що помежи затопленими кораблями єсть ще тілько місця, що росийскі кораблї воєнні можуть перепливати.

XIII.

Гадка Норберта.

Норберт ішов до дому того пополудня скріплений в своїй вірі в вину сер Еверарда. То, що пан Джоб сповідав о слїдах копит другого коня, дивно годило ся з віднайденєм остроги. Що паробок, котрий її найшов, нагле щез, додавало єго зізнаню більше ваги, бо вказувало на те, що того чоловіка в інтересі сер Еверарда хтось обробив. А тепер спомини Люсї Ґрін кидали дуже значуче сьвітло на цїлу річ. Норберт бачив траґічну смерть батька як на образі в живих чертах перед собою. Муж, що горячо любив і зазнав кровавої зневаги, пімстив ся на приятелю, що єго зрадив.

Хоч як щиро любив Норберт свого вітця, хоч як гірко плакав над єго передчасною смертю, він не міг як чоловік відказати убийникови свого співчутя. Коли би оба мужчини були станули против себе в отвертій борбі в поєдинку і коли би приятель упав був в нїй від меча зрадженого мужа, то люди були би певно не осудили щасливого побідника. Все ще було можливо, що Вальтер Блек не упав без борби; він мусїв бороти ся з противником, заки єго смерть постигла. Щоби сер Еверард нападав на него несподївано з засідки, то не годило ся з єго вдачею, з єго образованєм. Але що до єго рук прилипла кров Вальтера Блека, що той чоловік, що умер в портляндській вязниці, сам по дурному обжалував себе о злочин, якого не допустив ся, о тім був Норберт цїлком переконаний. Він пригадував собі, як нерадо приймав сер Еверард зізнаня Варґаса, як рад був, аби він утїк, з якою невірою він спершу поводив ся. Пригадав собі, як поблїд в суді, коли адвокат згадав о єго жінції.

Тепер, сказав собі, знаю, що сер Еверард був убийником. Не було вже підозріня — не було здогаду. Тут було пересьвідчене, більше як то — цїлковита певність.

Що мав тепер робити?

Варґас умер. Задля него не потребували живучі жертвувати ся. Він не входив вже в рахунок. Хоч як богато могла пани Бернард на тім зависїти, аби освободити свої дїти від докору, що їх дїд був убийником, то однако було би для него тяжко, задля хоробливої вражливости дочки волоцюги, виставити Валлю на смертельний удар.

— Дїти пані Бернард мусять вже вдоволити ся своєю долею — гадав Норберт. — Їх дїд кинув то пятно на своє імя добровільно — перед тим був він вже злодїєм і волоцюгою і я не обовязаний добру славу роду єго внуків очищувати від того підозріня.

Дві річи мав він тепер головно на увазї. Насамперед мусїв стерегти ся, аби не виставляти на поговірки часописий, клюбів і взагалї людий імени свого вітця, що на всякий спосіб не був без вини. Бо й справдї марна була би то месть, коли би він видав судам сер Еверарда, а рівночасно дав нагоду злобному сьвітови судити любовну пригоду вітця — одинокý чорну точку в єго впрочім честнім житю. По друге треба було щадити Валлю, добру, чисту, про котру нїколи не міг погадати без зворушеня, хоч в послїднім часї заволодїли ним инші чувства.

Єго кольишнє горяче бажанє, стати пожиточним для людий, поправити хоч в дечім сьвіт, ожило тепер на ново, а ожило під впливом Єлисавети Гардман. Житє, що ще недавно видавалось єму пустим, стало для него знов дїяльним і займавим. Єго дни не були вже млаві і без змісту, хоч не осїнював їх жар першої любови.

(Дальше буде).

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Ловиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).